

Hatm PFFiby Amifps.

53. gadagahjums.

No. 18.

Trefchdeenâ, 1. (13.) Mai.

1874.

Redakteeraadreße: Pastor Saltranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — (Ekspeditsja Bestborn L (Rehber) grahamatu vohde Jelgawa.

Rahdītājs: *Višjaunakabs finas. Daſchadas finas. Kalnamuisčas un Penku-les draudēs. Daſchadus radības kā laika paregona. Jauneklis un robsite. Atbil- das. Raudas tīrgus. Labibas un vreſču tīrgus. Sludināfchanas.*

Wijjanuakahs finas.

Pehterburga. Leelfürstene Wera Konstantinowna 26. April pulfsten 1 pehz pusdeenas Stuttgartē tapa falsaulata ar Wirtembergas herzogu Eugen (laši Euschehn). Augstu vabri laulaja papreech freewu un tad luteru mahzitajs. Muhsu kungs un Keisars ari bijis kahsas.

Petropolis wabz u aviseis isdirstejeuscha, fa muhsu Neisara ohtra dehla. leefirsta Wladimira Aleksandrowitscha augustai bruhhei, Meklenburg-Schwerines prinsesenei Marii, neubehschoht freewu tiziba japeenam, fa tas lihds schim bij katrai prinsesenei jadara, kas freewu leefirstu prezeja, bet fa wina palikschchoht sawa tehwu tizibâ, pr. lutera tizibâ.

Berline. Māzijas kējars. Wilhelm I., ees us Wissabden, kur kahdas 2 nedekas paliks. No turenes atpakaļ reisodamis winsch Ems pilseitā aymelleschoht muhsu Kējaru un tad līdz Jahneem palisschoht Babelbergas pili.

Grafa Arnima weetē firstē Hohenlohe-Schillingfirstē ir
apstiprināts par Wahājas subtitu Parīzē. R. S-z.

Muhu Kunga un Keisara ohts dehls, leelsi riis Bladimiras (dismis 1847. g.) ir bruhtgans tapis no Mellenburgas prinzeses Marijas (dismis 1854. g.). Augstais bruhtes pahris tāhs deenas Berlīnē ar muhhu Keisaru kohypā bijis. Bruhtgans no Berlines nobrauzis uz Mellenburgu bruhtes wezakus apzemoht.

Berlines awises ness firñigus hweizinaschanas wahrdus par gohda augstajam weesim, Kreewu Keisarim Alekseandram, Wahzsemes ustizigam draugam un apleezina, ta wahzu tauta ne käd nesudihs ta pateiziba par to, ko Kreewu Keisars Wahzsemei gruh-tobs laikos rebbiis.

Samaras luteru mahzitajs Gahlnbäck jaur „Rig. Zeit.“ if-
fludina sinas var tahn mihlestibas dahwanahm, kas preelsch if-
dalifchanas ihpaschi jaur wiia rohkahm if muhsu pusehm peefuh-
titas; kohpa bijufchi 8135 rubl, un 10 kap. eefuhltiti, kas preelsch
fehklas un maises un ari drehbehm teem truhkumu zeetejeem if-
daliti, la klahktas apraksts to israhda. Wisu to nabadsinu
wahrdā, kureem leela palihdsiba rahdita, firsnigas pateizibas
tohy dahwanatajeem vasneegtas.

Wehl pee Widsemes un Kursemes komitejahn lsfahs daschás dahwanaš kohyá preeksch bada zeetejeem. Kad nu Samara tafs behdas gohds Deewam ir nokarotas, turpretim Besarabijá, ká luteru mahzitaji no turenes par fawahm kolonistu draudsehm raksta, wehl lohti leels truhkums daudsus speesch, tad gan buhtu us to jadohma, tafs dahwanaš, kas wehl tagad salafisees, nesuhtoht wis wairs us Samaru, bet Besarabiju.

55

Daschadas finas.

No eefschemehm

No Dohbeles pufes mums raksta tā: „Taifniba pa-aug-
stina weenu tautu, bet tas grehks ir to kauschu famaita-
schana.“ Scho fwehtu wahrdu eewehrojoh gan firds sahp,
ka ta netaisniba ar fawem daschadeem lihkumeem wehl muhsu
widū daudskahrt stipri sel un daudseem pee firdihm seenahs.
Muhsu pusi mehds par weenu no tahm gaifchalahm eesktiht
un daschās leetās to ari tā war nosfault. Bet ari pee mums
deewamshchehl netruhkfst wis wehl tahdu, kas dauds leelaki
draugi tai netaisnibai ne kā tai taifnibai. To atjehgt, ar
wahrdeem apliezinah un wifā dīshwē un tais amatōs, us fo
ir zelti, ari to parahdiht, ka taifniba ir weena fwehta augsta
leeta, kurai ir faws weens sinams zelsch, kas neleekahs lohztees
nei zaur weena patikchanu un ohtra nepatikchanu, nei zaur
draudsbahm, nei zaur eenaidibahm, radu un fweeschu buh-
fchanahm, luhgjchanahm waj dahanahm waj ziteem eeme-
fleem — ak zik tur wehl truhkfst dauds muhfejeem! Bet kā
wīseem nafts putneem gaifma reebj, tā zeru, ka ari schee
nafts putnini stipri zaur to distu, kad tee netaisnibas zeli un
darbi taptu gaifmā wilkti un wifū preefschā atklahti. Gribu
schoreis tē til weenu masaku gadijumu ussīhmeht, kur ari ne-
spebjahn sapraast, kā tas tā war notikt. Apaksh S. mui-
schas kahds wegs wihrs dīshwo us ihri weenā wezā frohgā.
Behz nolihfschanas tam iherneekam ir peefohlights, ka ta ste-
dele, ihpaſchi tas jumts tifs tā lohpts, ka lohpi un bariba
tur warehs bes fkahdes stahweht. Bet to tas ihres dewejs
no fawas pufes nepeepilda, turpretim to gan sūn peepraſht, lai
ihrneeks ihres naudu makſa. Un fo dohmajeet? Ihrneeks ne-
tohp nei preefsch kahdas teefas faults, nei tam tohp kahds
spreedums fludinahs, nei kahda isuhtrupeſchana peedraudeta
waj peeteikta, bet it peepeschti, iherneekam paſcham mahjā ne-
eoht, nahk un nem 2 gohwis un daschās aitas no staffa un
tik dascheem mahju taudihm klahf eoht tohp tuhdal us weetas
uhtrups pataſihts un tee lohpi pahrdohti, tā ka tee paſchi
teefneſchi ir lihds tee pirzeji. Gan nu ta leeta sinams tā ne-
paliks, un ir jan augstakahm teefahm eedohta, bet waj lai
nebrihnamees par to, ka tahdas teefaschanas pee mums war
notikt?

Scho suhdsbu pehz ta eekubittia rakha nespehjam desgan noswehrt un lub-
dsam, lai lahds no teem teefnescheem, las mana, fa ta leeta us wineem sihme-
jabs, gribetus mums no fawas puses par to leetu skaidrakas finas mihi veefuh-
tib.

Kursemes laukskohlu leetā. Gan stipri zerejahm, ka jau ar šo paavaru buhšim fagaidijuschi wišpahrigu skohlas likumu preekhch muhsu laukskohlahm, vebz kahda ihpaschi tagad, kur ar skohlas džihwes usplaunkschanu ari wišwiſadas at-

wafes schaujahs un preeki ar behdahm jauzahs, jo wairak ilgo-jamees. Bet ka dsirdam, tai leetai wehl ir fawi kawekli zelā bijuschi, ta ka nau bijis eespehjams to galu fasneegut un zeribahm javaleek gan lihds rüdens laikam turpmak atlktabm. Un tomehr schi leeta, ta jauna likuma isnahfschana karajahs jo stipri kohpā ari ar to nodohmu un wehlefchanohs, kahdu jau agrak esam minejuschi, prohti pehz wišpahrigas Kursemes skohlotaju sapulzes, jo tik ween tahds likums spehj eerahdiht skohlotajeem drohschu stahwokli, kohpoht us sinamu darba gabalu un wilkt ap wiseem svehtigu stipru saiti. Ihsi preefch schahda likuma isnahfschanas, kur tatshu turpmak tiks skaidri eesihmechts, kur, ka un us ko konferenzes leetu grunteht, sinams tas prahts us to masak nefahs, weenu leetu zelt un usnemt, kas pehz nezik mehnescuem buhtu atkal jagreesch zitadā zelā. Tapehz tad skaprohtam gan, ka daudsi no skohlotajeem pascheem, kas gan wisi wehlahs pehz wišpahrigas Kursemes skohlotaju konferenzes, tomehr sawas dohmas issaka us to, ka schim gadam, kur ta leeta wehl ta stahw, sai labak ta wišpahriga konferenze wehl paleek. Un ari wehl weena ohtra eemefla labad wini wehlahs schi leelo konferensi lihds nahloscham gadam wehl atzelt, jo schim gadam buhtu wehl weens preefch-fohlis sperams: ka jau agrak us to norahdijahm, Kursemes skohmeisteru leelaus pulks ar skohlas leetu negrib eet schzeneem, bet drohscheem sohleem, un tapehz saka, ka schim gadam eshoft wehl tas preefchdarbs isdarams, prohti ka tas tiku isgahdahs, ka wisi 7 Kursemes prahwestu aprinkos tohp schin i gada tahdas konferenzes noturetas, kur wisi ta aprinka skohlotaji (30—50) dalibu nem. Lihds schim tais aprinkos ir pa 1, 2, 3 schirkri pulzini bijuschi, wehl weena un ta pascha aprinka skohlotaji nau wisi waigu waigā farendeju-schees un ar sawahm dohmahm fastapuschees, lai tad wehl preefch schi pulzini faleijahs weend. Kā dsirdam schihs leetas idarischana ir wisi nodohmā nemta; tur warehs jo gaishaki isswehrt tabs kohpu leetas, tabs waijadibas vebz wehl leelakas sapulzes un ari wifus tohs darba spehkus us to; tad buhs schini gada tee 7 vihlari jau gatavi un us schi drohscha pamota, kas atspeedees us paschu dñshwi, warehs ar Deewa palthgu nahloschā gada steeptees ta weena wišpahriga welwe, kohpodama, segdama un glihtodama. Kaudsim tad wišpirms, ka schi leeta lai noteek.

No Saldus puses. Aukstais gaisis ar saweem webjeem un wehsahm naaktihm ir dauds weetās laukeem to preezigu is-skatu panehmis; ja nenahk drihs filaks gaisis pakal, tad war gan behdas rastees. Daudseem lohpu ehdamais pawifam jau pee gala un tomehr lohpi mahjās jatura. Jau svehtdeen to 21. April faktita labi stipra sneega kahrtina, bet pa laimi nahza tuhdal filtums pee 6 grahdi un sneegs bij atkal nokusis un febja un sahlite likahs atweldseju-schees. Schodeen atkal paschā Turga deenas rihiā sniga tik beesa kahrta, ka redsejahm daschus ar kamanahm brauzam. Nedsesim nu, kahds laiks nahks pakal.

Muhfu Kungs un Keisars jau isgahjuschi svehtdeen bij Berlinē abrauzis; trihs augsti generali bij pretim isbrankuschi, to pee krohbeschas fanemt; lihds ar muhsu Keisaru brauz tee leelsirsti Konstantins, Alleksejs un Vladimirs. Augsteem wefeem par gohdu tiks Berlinē saldotu munsturi un zitas israhdischanas noturetas. Čapat ari Englandeeschi stipri ween fataisahs, ka war Kreewu Keisaram Englantē eshoft tabs zeema deenas jaukas dariht. Londones pilsehta waldiba ir nospreedusi Kreewu Keisaru preefchaitiht saweem „gohda

birgereem“ un schi gohda birgera atestahti grib Keisaram pa-neegut selta sahdtē, kas tohti skunstigi isstrahdata un mafsa leelu naudu. Starp zitahm leetahm, ko tur Keisaram preefchā zelā, tohp ari peeminehts Wolwitsch a leelaus damahmurs, ar ko kals leelo gabalu stohbrus. Wiss tohpoht sagatawohts, ka Keisaram turp nonahkoht warehs israhdiht ah-mura warenu spehku un kalt leela gabala stohbru. Jau tas leelaus ahmurs Wahzemē Krupa fabriki, kur kat tehrauda leelohs gabalus, ir ko redseht, winsch swer 200 birkawi, bet Englandeeschi sawu leelo ahmuri ir ta eeriktejuschi, ka wiſch strahdahs ar 4 reis tik leelu swaru. Un to war gan ari dohmaht, kad dsird, ka ahmurs ir 7½ afis augstumā; ta krahne, kas wiui kurina isskatotees ka leela ehla un ta krahnes mute eshoft tik leela, ka tur ar leelu kareeti waretu eebraukt.

Kuldigas wahzu draudse isg. zetordeen to 18. April tika jauki misiones svehtki noswehtiti. Ne ween pilsehta draudse, bet ari daudsi no apkahrteneh nehma dalibu pee scheem svehtkeem; no mahzitajeem bij 10 kohpā, starp teem ari Gurland mahzitajs no Zelgawas, wiseem lajitateem pasihstams zaur sawu svehtigu darboschanohs pee Juždu misiones leetas. Kuldigas basniza zaur draudses mihlestibū ir wifadi jauki apkohpta un pufchota, svehtkeem par gohdu bij wisi basnizas krohna lukturi aisdegti, altaris aplikts ar dahrgahm, skainstahm pułehm un krahneem mihligeem ehrgelu balseem at-skanoht wisi sanahkuschee jutahs us weenu jwehtku draudsi ja-weenoti. Missiones sprediki tureja Lutriau mahzitajs par Jahn. ew. 10, 16. Pebz tam Kurzschu zeen. mahzitajs Grasß sawā misiones runā israhdijs pee ta Deewa wiha L. Hornisa, no Hermansburgas, ko tizigs zilwels Kristus spehla spehj dariht misiones darba laukā. Kuldigas wahzu mahzitajs atkal ar sawu jauku isteikschanu runaja par teem tizibas tehweem. Kas pirmee to ewangeliuma sehku us Indiju neſu-schi. Kad preefchpusdeenas deewakalposchana bij beigta, tad wisi dewahs us mahjahm. Pulksten 5. atkal sanahza un tur tad atkal Gurland mahzitajs ar swarigeem un dedzigeem wahrideem is Gaj. 40. nod. smeldams lika pee firds, ka tai Kristus draudsei ar to preeka wehsti, ko ta patti hadsirdejusi, buhs eet un eepreezinah ta Kunga laudis, tohs paklihdušhus Israela behrnius. Pebz nobeigtas deewakalposchanas basniz-laudis bagatigi meesoti un svehtiti schikhrahs no schihm svehtku stundinahm.

Leepajā isg. nedeku tika fagaidihts walsts zelu minister kungs grāfs Bobrinski, gribedams redseht un nospreest, kas wiss preefch Leepajas ohsta wehl buhtu darams.

Rīhgā 17. April, kā muhsu wifuschehliga Keisara dsm-skhanas deenā, tika pamatu akmins likts jaunai gimnasijsai, tai kreewu „Alleksejs gimnasijsai.“ Preefch schi nama ustaisfchanas ir no krohna atwehleti 117 tuhst. rubt.

Rīhgā Freiwirth k. dselszkelu ratu fabriki beidsamajā laikā eshoft dauds wagoni atkal apstelleti, kahdi 900 preefch Kree-wusmes. Kā leelahs Rīhgā ir ihpaschi deriga weeta preefch tahda fabrika; kohla materials ir weegli panahkams, kugoschanas laiks Rīhgai ir labi ilgs, ari strahdneeki nau wehl tik dahrgi, ka daschās zitās weetās.

Gar Dinaburgu tai laikā no 9. lihds 19. April brauza us Rīghu 67 struhgas ar labibu un zitahm leetahm.

Igaunu awisei „Gesti Postimees“ tohp rakstihts no Samaras, kur ari Igaunu daschās kolonijās apmetuschees, ka par tām turenies bāda behdahm runajoht newaroht wis zitodi, ka to faziht, ka laudis paschi stipri pee tam eshoft wainig.

semkohpschana tohpohrt tik nekahrtig un mas ruhpigi isdarita, ka newaroht wis brihnites, ka nedabuhn plaut, kur nau labi sehjis. Gan ari Igauneem tas gads ir dauds gruhtaks bijis, bet Deewes tatzhu ispalihdsejis zauri. Bet ihpaschi teem efoht jabehdajahs par truhkumu pee ihstas garigas apkohpschanas zaur basnizu un skohlu; teem iskaifiteem maseem pulzineem tais leetäis eimoht deesgan gruhti un behdigi, behrni usau-gohrt bes ihstas gaismas un tumfiba un mahnu tiziba paturoht stipri waldibu par daudseem.

No Pehterburgas. Kihwas kana jaunakais brahlis ir eestahjis Kreewu deenesta un deenehs dragunu pulsä.

— Ka lasitaji jau d'sirdejuschi, tahs atlikuschahs rekruschi ispirschanas kwitanzes tohp stipri mekletas un leelu naudu par tahm makfa. Bet ka d'sird, tad daudsi ar tahm gan buhs stipri peekrahpuschees. jo no ministerijahm efoht gaidama tahda pâvehle, ka schihs rekruschi kwitanzes tik gel-deschoht schai nahkoschai rekruschi dohshchanai, bet ne wis us ilgu turpmaku laiku. Daschi par dahrgu naudu mekleja schahdu kwitanzi apgahdaht preeksch fawa wehl schuhpuli gu-losha dehlinia, lai tas deenäas waretu no deenesta atswabina-tees; wiéwairak bagati kaufmani ir tee kahrigee pehz atswabinaschanahs. Muischneeki to eeskata par fawu augstu pee-nahkumu stadt Keisara deenesta un ne mas no tam ne-atrautes. Tahdu preekschihmi Pehterburga deva tee pirmee faw-walneeki, kas isg. mehnefi us deenestu peemeldejahs; tee bij augstmanu un generatu dehli no wezu wezajahm muischneeki familijahm, kuru wahrdi ka pirmee tais „selta russös“ tapa eerakstiti.

— Bik dauds sirgu isg. gadâ no Kreewu walsts iswesti us ahrsemehm, par to lasu schihs finas: pavifam isgahja par robbeschu 21 tuhftots un 1 weens fînts sirgu, kahdi 2 tuhftotschi no teem gahja us Afiju, tee ziti wiñi gahja us Wah-semi, Franziju, Austriju u. z. Iswesto sirgu skaitis aug-gadu no gada, ta tad jau zaur to ween sirgi paliks stipri pee sirgus.

Pehterburga. Muhsu Rungs un Keisars ir par pawadoneem zelâ lihds nehmis tohs generalus, grafus Schuwallow, Adlerberg, Dolgorukow, ari walstskanzleris firsts Gor-tschakows ir-lihds; ahrsemës tapehz gudro un dohma, ka ari gitas walstsnorunas gribohrt Englantë isdariht un ne tik ka to zeemu.

Pehterburga. No 2. Mai buhs par to gahdahts, ka us Berlini un Odesu warehs ar kureer brauzeeneem jo ihsâ laikâ notikt. No Pehterburgas warehs lihds Berlinei nobraukt $36\frac{3}{4}$ stundâs; tapat ari no Pehterburgas lihds Odesai 54 stundâs, kur tad atkal tuhDAL ar damskugi war braukt us Krimu un Konstantinopoli. Jo ahtri eet, jo zilweki wehl leelaku ahtrumu prasahs.

Maskawâ d'sihwo kahds kaufmanis S., pasibstams deh-fawas leelas bagatibas, bet ari deh-fawas leela sihksuma. Ohtras leeldeenas rihtâ wiñsch dabuhn grahmatu bes wahrda paraksta, kura winam tohp peeteikts to paschu wakaru nonest us ihpaschi peesauktu weetu pilsehta malâ 1500 rublus; ja ne, tad wina noms tikkohrt aisdedfinahs. Kaufmanis us-dohd to leetu pee polizejas un ta norahdita weeta tohp ar waktihm apstahdita; tad kaufmanis brauz ar to papihru rulli, kura finams nebij wis naudas, bet papihra gabali, us to no-teistu weetu, ka war tur fawu draugu dabuht redseht un to wakts rohkâs nodohrt. Bet gaida un gaida us tahs weetas, bet ne weena dwchfelte nau manama. Sahk jau wiñi kohpâ,

kaufmanis un wina sargi, gudroht, ko dariht un waj ne-braukt us mahjahm, te us reisi pamana semâ noliktu papihra gabalu ar to wirsrafsu — „April, April, April!“ Jo bij pirmais Aprilis un kahds no S. funga waj nu draugeem waj enaidneekeem bij ar sâo jobku stiki winu istrauzejis.

(P. Z.)

Samaras gubernas awise raksta, ka pee Samaras sem-stibas teefas lihds 15. Merz preeksch truhkuma zeetejeem bij pavifam dâhwanu fanahzis 873 tuhft. r.; pee Samaras zeen. gubernatora bijuschi eemalkati 117.693 rubli. Samara nu gan tas truhkums buhs nokarohts, bet Besarabija daschôs apgabalos laudihm wehl eimoht par dauds gruhti; weseli apgabali, kur laudihm truhftsoht fehlas laukeem, ko bes zitu fristigu palihdsbas nekahdai nesphejohrt sadabuht.

Witebskâ nesen nahza gaismâ lohti drohsh blehshbu nedarbs. Mogilanškas zukura fabriki (Podolijâ) preeksch da-scheem mehnescheem bij atbraukuschi 2 schihdi un fazija, ka efoht suhlti no tahdas un tahdas wolosta waldbas, lai sa-der fabriki kahdus 200 strahdneekus, kas weetas meklejoht. Schee 2 mehksleri usrahdiya grahmatas, pases un teefas no-rakstus, un fabrika waldbâ noslehsa ar teem kontrakti us 200 zilwekeem un apsöhlija tik lihds ka tahs pases no teem 200 buhs fabrikim eesuhltitas, tuhDAL ismakfahrt preeksch zela naudas 1400 rubl. Pehz ne-ilga laika tika pases eesuhltitas un ta apsöhliita nauda ismaksata. Bet nu aifgahja nedelas un mehneschi un nenahza wairs ne kahdas finas. Sahka nu gruntigaki pakat klauschinahrt un atrada, ka pases wifas bij no blehshcheem israfittas un ka tahda pagasta, kahds bij us-dohts, it ne mas tur nau. Tagad nu melle tohs blehshbu mehklerus, bet kas fin, kur teem jau gals.

Olonez gubernâ kahda beedriba, kurai peeder kalmu raktuwas, ir peenehmuši kahdus 30 Bruhshu strahdneekus un maksa teem trihs reis tik leelu lohni, ka paschu laudihm, un zere, ka kreewu strahdneeki warehs no wineem eemahzitees to raktuwu darbu weiklaki strahdahrt.

No ahrsemehm.

Berline. Bismarka firsts efoht jau tik tahlu atspirdsis, ka katu deenu daschâs stundas eet fawâ dahrsâ pa-sehdeht waj pastaigaht. Tee, kas winu pehz wina slimibas redsejuschi, faka, ka nebuhtoht wim ne mas pasinušchi, jo efoht tik lohti faktitis. Pehz waiga Bismarks gan ari ta-pehz isskatties sweschads, jo wiñi schini laikâ ne-efoht bahrsdu d'sinis, ta ka tagad leela firma bahrida sedsoht wina agrak gludeno gihmi.

Wahzu Keisars fawu augstu weefu, Keisaru Aleksandru pawadijis, buhshohrt tuhDAL dohtees weselibas awotôs. — Tahs strihdes leetas ar katoleem stahw wehl tapat. No teem aprinikeem, kur tee biskapi ir apzeetinati, tee ziti katolu pree-steri ir waldishanai eesneeguschi rakstus, ka wina turahs un nemitejami turesees pee teem no pahwesta eezelteem augsteem ganeem un ne no weena zita neliksees basnigleetas ko pa-wehletees.

Bruhshu walsti isg. 1873. gadâ walsts cenahlschanas bij $244\frac{1}{2}$ milioni dahderu, turpretim atkal tahs ildohshanas 222 milioni d. Ar tahm atlikdamahm naudahm maksahs walsts parahdus.

No Bruhshcheem beidsamajôs gaddos ir laba teesa ari us Ameriku us d'sihwi gahjuschi un tur apmetuschees. Bet ka jau wiñur pasaulê wifeem ne-eet weenadi, ta ari tur; dascheem ir isdeweess ihsâ laikâ eedshwotees, bet leels pulks wehl leela-

kus gruhtumus dabuhn ſwefchotnē baudiht ne kā tee gruhtumi bij, no kureem dohmaja iſbehḡt. Nupat ir no Brasilijs kahdas 100 familijs atpakał atnahkuſchas; wiſs tas, ar ko tee pehrn zelā dewahs, ir us zela iigahjis un iſnihjis un kā pehdgee nabagi tee nu atkal atnahkuſchi un fahks nu atkal tēpat no jauna ſawu dſihwi. Bet tahdas leetās pamahzischanas un paſkubinaschanas, labi apdohmaht, pirms ko dara, mas ko geld; kārs dohma, waj tad man ne-ees labaki, kā teem zi-teem? Dohma un dara un kraujahs ari ſew naſtas, kamehr pats reds, kā zepti ſwirbuli ne fur mutē nekrift.

Minkene, fur lihds ſchim wehl daschi koleera ſlimneeki bij, tagad gohds Deewam ſchi fehrga eſoht pawifam mitjeſees.

Franzija lehninneeku partijs ſtipri atkal fahk darbotees, waj newaretu ſawam kandidatam, tam Schambor graſam uſ lehninu krehſla uſpalidſeht, bet leelai puſei tautas ſapulzē tas leekahs dauds mihtaki eſoht, kād ta leeta palek wehl fariatinata, jo tagad wehl kārs tura ſawas dohmas un zeribas un neweenam nau janofkumſt par iſnihkuſchahm zeribahm. Dſird, ka Schambor graſs paſluſu eſoht pats Versalā bijis, pa-ohfchkercht, kā ta leeta ihſti Parishes tuwumā ſchahm.

Englautē ſtarp darba dewejeem un darba nehmjeem truhkſt wehl ar weenu iſtſtas faites, tāpat fabriku kā ſemkohpibas dſihwē. Lihds ſchim tee daschadu amatu ſtrahdneeiki wiſadi iſ-darbojahs gan no darba aſtahdami gan zitadi, kā waretu no ſaweeem fabriku lungem panahkt lohnes, darba laikus un zitadus labumus, kāhdus tee wehlahs; bet kaut nu gan ar weenu ſtrahdneekeem paſcheem ta ſkahde atleza un mas ko zour to panahza, tad tomehr ſchihm leetahm ar weenu atkal no jauna noteekoht, tagad weetu weetahm Englantes fabriku fungi un darbu deweji ſadohdahs ſew us to rohkas, kā ne-nems pee darba ne weenu no tahdeem, kā ne-akratahs nohſt no tahn tuſchu eetraziņataju beedribahm.

No Bukarestas ſino, ka Rumenijas ſemes waldineekam firſtam Kahrim 9. April ta weeniga meitina ar ſcharlaku mi-ruſi; prinzeſe bij 3¹/₂ gadus weza. Wezaki ir lohti dſili no-ſkumufchi, no wiſahm walſts puſehm nahk daschdaschadas miheſtibas un lihdszeetibas ſihmes no pawalſteeku puſes, kā par ſawahm waldineeku behdahm lihds noſkumufchi.

Par Wakar-Afrikas kraftmalu apgabaleem, fur neſen Englaideeschi dabuja karu west ar Aſchanteeschu paganu tautu, kāhdus kungs, kā ſtas tur bijis un tagad Ribga dſihwo, rakſta eekſch „Rig. Zeitung“, ko wiſch tur dabujis veeridſeht. Taſs kraftmalas paſchos iſſlatotees deesgan behdi-gas, bet kād pa-eimoht pahri deenas gahjumu dſitaki ſemē, tad eefabkotees tee filto ſemju jaukumi krahſchnajds mesħoſ un wiſadās Deewa radibas. Misionari eſoht prohwejuſchi turenas puſes fahkt audſinaht ari muhſu dahrſu ſtahdus, bet mas tas iſdeweess, tik ſalati un gurkischi dauds mas kurp kluuſchi, bet muhſu kartupelis it ne mas tur nepadohdotees; kād us deenwideem eet, tad Madeira ſala ir ta beidſama rohbescha, fur wehl kartupeli iſdohdahs, tahlak wairſ ne. Turenas puſehm ir weena zita melnibrubna, duhres reſna ſakne, ko ſauz Jams un kā ſahrita gandrihi tāpat ſmeke kā kartupeli. Taſs apgabals pats ir lohti newefeligs; turklaht breef-migs karſtums, zaur zaurim eſoht pee 33 grabdi ſiltuma ehnā; uhdens truhkums ir leels, preekſch wahrischanas un dſerſchanas rauga leetus uhdeni fur tik ween war krobt. Taſs breefmiгakahs radibas tur gar to juhrmali ir taſs tſchuhſkas, aſi tahn tur mudſcheht mudſch, bet zuhkas un wiſtas atkal ir

tur par ſeeleem ſargeem pret tſchuhſkahm, kohſdamas un knahbdamas wiſas aſtrenka tohs tahpus no zilweku dſihwo-kleem. Wehl leelas mohkas un behdas tur daroht ari ſkudru radibas, ihpachī taſs bruhnahs ſtaigulu ſkudras, kā ſilio-neem kohpā ſawirknejuſchahs, fur kahdu zelu uſtehmufchahs eet teefcham wirſu, weenalga waj tas ari zilweku mahjoklis buhtu, ari par upitehm wiſas buhwe tiltus un eet pahri, fur nodohmajuschiſas. Zilwekeem jabehg no nama ahrā, kād ſkudras uſrem turp ſawu zelu wilkt, jo nezik ilgā laikā ir wiſas iſtabas pilnas un wiſs tohp ſa-ehſts un ſapohſtihſts. Taſ ſeenigais glahbejs pret ſchihm ſkudrahm ir atkal kirkakas, tapehz tad taſs tohp wiſur miſlas turetas un ſkraidele pa wiſahm iſtabahm; kā ſas ar to nau eeradis, tam deesgan tas reebjahs. Tee nehgeri ir wehl wiſā paganu tumſibā, dſihwo weenā karofchanā tauta pret tautu; kāram nehgeram ir ſaws qrais dunzis kāt, ar ko ſawu pretingeeku tuhdal nodur un tam nogreesh galwu waj degunu un auſis un ar to tad iſ-leelabs.

Wahzu ſlawenais guđribas meiſteris Kants uſrafsta ſchohs wahrdus: „Seewahm buhſ buht kā atbalsam un tik us to at-bildeht, ko wiſahm jauta, bet tahn nebuhs wiſ kā atbalsam ar weenu to beidſamo wahrdu patureht.“ S.

Kalnamuischahs un Penkules draudſes*)

ſwineja pagahjuſcha gada pirmajā atwenē preeka- un gohda ſwehtkuſ, peeminedamas ka wiſu zeen. mahzitajs Rutkowſky tahn jau 25 gadi ir par dwehſelu ganu. Schihs gohda dee-naſ rihtā ſapulzejahs mahzitaja muſchā baſnizas pehrminderi, pagasta wezakē, ſkohlotaji ar ſkohlas behrneem un wehl ziti pagasta waldfchanas un teefas lohzeckli. Škohlas behrni uſfahka ihpachī, preekſch taſs deenas ſarihmetu ap-weižinaschanas dſeesmu, rakſtama kambara durwiſ atwehrahs un zeen. mahzitajs, preezigi pahrsteigts, eestahjahs durwiſ un ſklausijahs uſ dſeedaſchanu. Behz pabeigtaſ dſeesminaſ nahza zits pakal zitam, 2 Penkules un 2 Kalnamuischahs baſnizas pehrminderi zeen. mahzitajam kāt un paſnedsa kāris kahdu, no draudſehm dehtu gohda dahwanu. Kāris pehrminderis tunaja turklaht kāhdus derigus wahrdus par apſweižinaschanu uſ ſcho gohda deenu, draudſes lohzeckli wahrdā zeen. mahzitajam pateizibu ſazidami par wiſa ne-apnikuſchu puhleſchanohs un ſawas draudſes wadiſchanu uſ Deewa wahrdā ſahlainahm ganibahm. Peenestabs dahwanas bija gan tahdas, kā ſuhlin bruhleſchanai lohti derigas, gan tahdas ſudraba leetas, kā ſar buht par peeminaſ ſihmi uſ il-geem gadeem. Wiſu wehrtiba bija pahrok par 160 rubuleem. Škohlotaji dewa zeen. mahzitajam, kā ſkohlu pahrluhkoſtajam, wiſu draudſes jaunekli un behrni wahrdā pateizibu par lohti mihligu lihdiſſchinigu ſkohlas buhſchanas wadiſchanu un lub-di, lai wiſi ori uſ preekſch uar ſawu augſtaku ſinamibu krah-jumu, tik pat mihligi paſlihdetu, draudſchū behrmus iſaudſinaht par tahdeem zilwekeem, kā ſproht gohdaht Deewu un ſawus wezakus, kā ſuhlu derigi un paſklaſigi pawalſteekli un prahiti Latweeschi, kā ſar ſawu tautibu nekaunahs un zitas tautas nenizina, bet wiſas garigas mantas, ko zitas tautas teem paſneeds, ar pateizibu ſanem.

*) Rakſas ir druziņa noſebojees, bet negribam to ſaſtajeem tapehz atraut. Nedakſija.

Nu zeen. mahzitajs isteiza wiſeem sapulzeteem firſnigu pateizibu par to mihligu pahrſteigſchanu, fo wineem ſchinū rihtā fataiſijsuſchi un uſaizinaja wiſus, lai ar wineem kohpā zelōs nometufchees dohd pateizibu tam debefu Tehwam, kaſ wineem ližis peedſiwhoht no ſawahm draudſehm tahdu leelu mihleſtibas parahdiſchanu. Tad nodſeedaja wehl wiſi kohpā to dſeeſmas perſchu „Tam Tehwam pateizam“ un pehz lahda, ar daschadahm farunaſchanahm pawadita brihtina, aizinaja wiſus weefus pee apklahta brohkaſta galda. Schē runaja wehl daschu peeklahjiigu wahrdū un uſdſeedaja „augſtu laimi“ zeen. mahzitajam un draudſehm. Baſnizas laiks bija jau klaht un wiſi dewahs nu preezigi uſ jauki iſpuſchloko Penku-les baſnizu. Deewakalpoſchanu notureja, lohti pilnā baſnizā, eeraſtā fahrtā. Kad zeen. mahzitajs pehz ſpredika ar dedi-geem wahrdeem Deewam pateizibu dewa par to leelu, ſchinis 25 gadōs parahditu ſchehlaſtibu un ari draudſei pateiza, par wiņas mihleſtibas parahdiſchanu, tad gan wiſeem klaufita-jeem ſirds jo ſtiprak ſafila un wiſi Deewam preezigu pateizibu dewa, ka Winsch teem lahwis tahdu gohda deeninu peedſiwhoht. Tikai bija janoschehlo, ka neweenam no muhſu kai-minu zeen. mahzitajeem nebiļa walas, muhſu gohda deeninu ar ſawu klahtbuhschanu puſchloht.

17

Daschadas radibas fà laika paregoni.

Starp tahn daschadahm sihmehm, ar ko dabas malte sawu
leelu Deewa dohtu spehku parahda un ar ko wina stipri sec-
nahs sklaht ari katram zilwekam, ir ar weenu japeemin ta gaifa
buhschana. Gaifa juhra weenadi ween wilnodama un tomehr
tahda pati usturedamahs pee wifas grohsibas, ir no leela swara
preeksch wiſa, kas wirs ſemes noteek. Ari zilwels pa-dalai
ir padohls winas warai. Kad deenas un deenas leetus lihſt
un tas debes pelekā apgehrbā tehrpees, kā ſmagſ dekis pahr
muhsu galwahm karajahs, tad ari zilwels ir fo-ihdſis un fanib-
zis, nepreezigs, it kā kas tam truhktu. Un kad debes atſkai-
drojahs, ari zilweka waigs tohp atkal ſpohſchakſ. Kad filtaі
ſaulitei mihiſ ſpihdoht mehs pee ſava darba eimam, tad it kā
ar gaiſchaku prahlu, tſchaklakem ſpehleem, leelaku preeklu
wiſu rohla nemam; turpretim kad faufais, nemihligais ſee-
mel-rihta wehjsch pa-wafarā pubſch, jeb mikli aufstaits deenwi-
dus-wakara wehjsch rudenī jeb kad laiks un gaifs peepesch
mainahs, tad ſlimineku ſkaitis ya wiſahm malahm wairojahs;
pee pastahwedama ſkaidra gaifa ſchis ſkaitis atkal masinajahs.

Bet ne ween tā apgabališ gaifs libhsdarbojahs pee muhsu
garigas un meesigas lablahchanahs, bet wiñch ari stipri
pee wiñas darbu eedalischanas libhs runa. Tas fugineeks
sawā zelā, tas kausmanis ar sawu petnu, tas sveijneeks or
sawu sveiju, gehgeris ar sawu medischanu, semkohpis ar fa-
weem darbeem, tee augi sawā augschana, tee lohpi sawā wese-
libā un dauds wehl zits kas, wiss tas luhko us gaisu. Bīk
lohti ihpaſchi seemela mehrenajās pufes, kur gaifsa grohsiba
jo leela, mehs prohtam gaisu zeenaht, to redsam jau no ta
wezu weza eeraduma, katu deen kur un kā fastohpotees ar ween
ari par „laiku“ jeb „gaisu“ sawus pahri wahrdinus eefhaut
pulkā, fatrs, kas ne par ko gudraku waj nu nesin waj negrib
runaht, istabā eenahzis, libhs ar pirmeem apfweizinaschanas
wahrdeem ari tubdal steidsahs peeminneht, ka fchodeen salst,
jeb ta tad jaufs laiks jeb zitu ko no mihta laika pastahsliht, ko
obtes vats jau gau ari sin bet tomehr to drohschi dora fina-

damš, ka abeem, teizejam kā Klausitajam, ta leeta lihds ruhp. Tapehz nau ko brihnitees, kad kā agrāk, tā ari fcho baltu deen mekle pehz sīhmehm un wehrofchanahm, ar kodauds mas to tagadeju kā nahkamu gaisu waretu fawā pahrspreeschanā un finā tureht. Katsr fawā weetā rauga fcho leetu dibinaht un luhlo us debes isskatu, us mahkuleem un miglu, us duhmu kahpschanu, us augeem un lohpeem un simts zitahm leetahm.

Gan buhtu jauka leeta fanent kohpå wifas schihş lauschu wehrofchanas un tur tohs kohdoluş islohbihnt no tschaumalahm. Bet schoreis tik gribu ar lasitajeem te peeminneht tahs radibas, kas jau no pat wezeem laikem tohp par wareneem laika paregoneem eeslatitas. Tur tad ari weetahm sinams buhs mumé japeemin, la wehrofchana ween bes dñilakas jehgßhanas war weegli greisöö fprecdumös ewadiht.

Laiku eepreekschu wehrojoht jan no ſen laikeem tee gahju putni tohp par leeleem paregoneem tureti. Mehds faziht kad gahju putni lohti agri zelā dohdahs usdeenwideem, tad tas fibmejoht us agru, bahrgu seemu; turpretim, kad winn wehlu te paleek, tad wehla weegla seema gaidama. Kad gahju putni agri atnahk, tad gaida agru filtu pawasaru un ohtradi atkal wehlu auksfu. Wehl seemu norahdoht, kad starka wa besdeliga pret ſawu eeradumu diwi reis pere. Waj tas wiſe nu qan war teesha buht?

Kā lasitaji to jau sinahs, tee gahju putni fawā eeschanas waj nahfschanā tohp flubinati un dñshti zaur weenu eelschligi juhsmu dsenuli, ko mehs žilweki nespēhjam dñsumā nokohpt. Scho eedsimtu prahtru mehds nosñhmeht ar to wahrdu „instinkt.“ Pehz fawā instinkta tahs neprahätigas radibas dara, ko winač dara, un pahrvalda wisu winu muhjschu. Beidsamajōs laikos kur nu gan ar ween wairak ari gan lohpinau dñshwibahm darbojahs, gudrotaji gan nu spreech, ka fchis instinkts ne-efohť witas-weenigais waldineeks par lohpinu, kā to daudskahrt doh-maja, bet ari lohpeem un swchreem esohť fawas dohmas, kas atspeschahs waj nu us eedsimumu waj eeradumu, waj peedsh wojumeem. Jo ir deesgan japeereds, ka lohps pee wisa fawa instinkta zil daschu reis apmaldaħs, un tħadha ihpasch eedahwinatam prahtam tatħchu wajjadsetu ar weenu tam nemal-digam zela rahditajam buht. Bet waj nepeereds, ka starke waj besdeliga un ziti gahju putni fawā eeschanas waj atnahf-schanas laika stipri pahrrēħlinajahs un zaur negaiditu usnahf-kusħu aukstumu pohsta aiseet? Sinams leelais pulks tas nau bet daschi tomeħi ir. Daschureis soħpis un piħles par agru at-nahkusħas dewahs atkal atpakał, no usnahkusħa faltuma is-baidetas. Ta' wehl pehrno pawafar għażja Wahżjsem ħstarkeem un zeelawahm, jo bij zaur filto Februari likusħees peewiltees. Kur tad nu paleek tas wadons, winu instinkts? Ko nu tħalli paregoni lai ir wehrts, kas paċchi ta' peckrahpjahs? Patteesi tas ne muhſham newar buht, ka weens putniex jau ruden lai paredd, kas wijs tai nahkusħa seemā buhs peeredsams, lai pa' tħallu strehki eopprekħschu jau faredi tahs jaufkas waj nemihligas deeninas nahkam. Tee gahju putni wijsupirms tik luħka un leekahs fewi waditees zaur to gaif, kahds patlabon ir. Ta' tas nahk, ka pastħawgi jaufks laiks winu tik tħallu samul-finna, ka fahk ohtrreis pereħt. Starks 1857. gadā dauds weet-tas diwi reis pereja un tħapax bij ari jau notizis karstajha wa-farà 1811. gadā. 1857. gadā Septembera eesfakkumā, kur jitħod għad-dos jau zelha taisħahs, besdeligas wehl patlaban baroja ohtrrohs behrnus ligħid. Teem nu wiċċem bij wiċċadi wehl laiks ja-wilgħinahs, kamehr behrnus dabu ja iwest. Un kad wini atkal no swieħħotnes doċċabas aktak il-ixx. Kur ari b-aktar

ari sawu ligsdinu taisht un behrnus ispereht, tad eeksch ta wifa wehl nau wis meklejams paregonu gars, kas nedelas un mehnefchus jau lai us preefchu nowehro, kahdas laika grohsibas nahks un buhs gaidamas. Ta tad fakam, ka ta paragonu skunste pee muhsu gahju putneem nau wis no swara un tas bij ihsts gudrineeks, kas it ka attaisnodamees isdohmaja to fakamu wahrdi: Ween a besdeliga wehl nerada wafaru.

Gehgeri atkal eeskata ahpschus, semkohpi tahs leelahs lauku schurkas par laika paregeem; kad alas leelas un krahjumi tur eeksch leeli, tad gaida garu, zeetu seemu; bet kad d'sitaki to leetu apskatihs, tad redsehs, ka wifs tas atlez no weeglas kas semes, kur ala weegli paleelinajama, un no pilneem laukeem, kur weegli alu ar graudeem pildiht. Kugineeki, iweijneeki un gehgeri wehl luhko us dauds un daschadeem putneem, kur tee sawus perekus taisfa, kad nahk un kad eet. Bet schee wisi ir ka neeks pret to weenu sen daudsinato laika paregi, prohti sirneklu; Kad tas pawafarâ waj rudenâ sawu tihklu atstahj un nemeerigi apkahrt skraidele un no greestee laischahs gar faweeem pawadeeneem semê, tad buhs us to smalki luhkoht, kad winsch apstahj, paleek karajotees jeb atkal gar pawedeenu eet augschâ. Jo garaks tas pawedeens, jo fausaks buhs tas gaiss, wasarâ lohti karsts, seemâ lohti auks. Zik reises sirneklis atkal eet augschâ, tik beeschi buh schoht leetus un sneegs gaidsams, zik reises nahk us semi, tik reis nahk schoht faus, skaidrs gaiss. Un wifs tas eshoft smalki us 11 nedelas us preefchu. Wehrotaji tapehz mehdja fcho pawedeenu mehriht un 11 dalas edalih un ta tad preefsch fakras nedelas tahs wehrofchanas falikt. Bet wisi tee ir ihsti neeki. Preefsch kam gan sirneklis lai staipahs un kustahs paredsedams nahko-fchu seemu, jo leelaus pulks sirneklu ne mas to seemu nefagaida, nobeids agrak jau sawu muhschu. Bet kad nu wifas schihs wehrofchanas us garaku laiku eepreelfchu pateesi par neko-fchanohs fawazam, tad luhkoim wehl us tahm wehrofchanahm, kas nesneeds wis tahlu us preefchu, bet us pashahm tahm tuhdal nahko-fchanahm deenahm. Te mums japeemin besdeligas, kas augsti mundri skraidele, kad pastahwigi jauks laiks un skraida atkal semu un gar uhdeni, kad leetas tuwu fakht. Ari siwis, schee ne zik gudree radijumi, pehrkoni un wehtrahs manidami swaidotees gaiss; vihles un sohhs masgajahs un perahs. Tahm leetahm nu ir gan fawa grunts, bet tahs minetahs radibas nedarbojahs wis ta tapehz, it ka neredsedamas ko nahkam, bet tapehz, ka winas jau mana atnahku fchu to fawadu gaifu, kas eeksch wineem fawadas juhmas zel. Sausâ laikâ ohdi, muhsas un knaufchi kahp dauds augstaki, lai tur waretu lehkaht un ispreezatees, waj tas nu brihnum, ka besdeligas, kas fchohs kustonichus grib mediht, ari wineem pakat dohdahs augstaki gaiss; turpretim, kad gaiss ir mikls, tad wisi tee kustonu pulki nolaishahs semu un gar uhdeneem un tapehz tad ari besdeligas un ziti putnini jo semu skraidele sawu d'shwibas usturu meklejami; ari siwites mana, ka medijums tuwumâ un pa paishu uhdeni skraidele, tahs lehka un tohp tad atkal jo weegli pamanitas un fakertas no gudrakahs pihles. Tahs sihmes wifas ir weegli no tam faprohtamas, ka tahm d'shwibahm pee katra gaija fawadi faws usturs jamekle, ka karstajâs deenâs teem preeks ispehrtees un flapinatees u. t. pr. Tapat ir ar tahm leetus sihmehm, kad furi fahli chd, kaki laisahs, wardes kurfsch, muhsas dur, skudras sawus pautiaus ness alâs u. z.

Par dehlehm jau bij rakslights Latw. aw. isg. gada gahjumâ. Peeminu te wehl sirneklia papreelfchfludinaschanu: Kad sirne-

kis fehch tihkla preefsch fawa paslehpja ar taisni issteptyahm kahjahn, tad to 9. deenu (pee jauna sirneklia jarehklina 11. deena) pehz tam buhs skaidrs gaiss; kad sirneklis pa pusei fehch fawa zaurumâ ar pus eewiltaahm kahjahn, tad tai minetâ deenâ buhs grohsigs laiks, bet kad pawisam aigreeees un alâ eelihdis, tad buhs leetus waj pehrkons u. t. pr. Katrs prahrigs war noprast, zik neeziga wifa schi gudriba ir. Sirneklis fawâ paregu gohda ir eetapis ihpaschi zaur weenu notikumu, ko te gribu peemineht. Katrmehrs, weens Frantschu generalis 1787. gadâ Ollante tika no Wahzu uswaretaja zeetumâ eelikts Utrektas pilfehtâ us 25 gadi. Sirneklis bij wina weenige beedri un nesinadams, ko aif gara laika eefahkt, winsch darbojahs ar teem sirnekleem. Generalism bij weenâ waiga plusas fahpe, kas katres ar laika mainishchanohs eeradahs. Un katres, kad wina waigs winam fahka fahpeht, winsch manija, ka ari sirneklis pasuda un kad pehz gaifa laukâ luhkoja, tad redseja, ka bij nejauks gaiss; kad galwasfahpes mitjahs, tad nahza atkal sirneklis gaismâ un ahrâ bij skaidrs gaiss. Ta winsch nodarbojahs ar faweeem beedream un bei-dsoht katram teiza, ka prohtoht us 10 deenas eepreelfchu laiku pasludinaht. 8 gadus winsch jau bij fawâ zeetumâ aishwadijis, te tai seemâ 1794 Frantschu kara spehks eelausahs atkal Ollante un gahja pa ledu ar ween us preefchu tahlu semâ eekschâ. Peepeschti Decemberti isnahza atlaidens laiks; ledus fahka kust un Frantschu generalis Pischegri bishdamees, ka nepasaude wifus sawu kara spehku, bij jau gataws, ka tik ween war, meeru dereht ar pretinekeem. Bet muhsu zeetumneekam isdewahs nolaist grahmatu pee Frantschu komandeera ar to sinu, lai tik wehl turotees, jo pehz 12 deenahm buh schoht atkal stiprs fals, kas uhdens zelus drohchus darischoht, jo wina zeetuma sirneklis to skaidri fludinajoh. Komandeeris tizeja tai sinai un neflehdas wis meeru un nogaidija un rikti pehz 12 deenahm eestahja atkal stiprs fals; upes un kanali bij drohchui pahreimami un Frantschu kara spehks eenehma Utrechtu un muhsu zeetumneeks Katrmehrs tika sinams tuhdal ispehtits. Ta tad wifa schi Ollantes uswarefchana nahza sirnekleem ya gohdu. Katrmehrs 1798. gadâ rakstija Parisê weselu grahmatu par fcho sirneklis gudribu, ta grahmatu tika ari wahzu walodâ pahrzelta un isgahja tahlu laudis. Bet nezik ilgi te atkal Katrmehram pascham ar tahdu pat fludinaschanu no faweeem sirneklis paregeem isgahja pa wifam greifi. Un kad jau ta teem swarigakajeem paregeem wilahs, kahdu drohchibu tur lai leek us teem ziteem masakeem paregeem? Katrs, kas to leetu d'sitaki wehrojis, pahrdohmajs un pakat gudrojis, tam jasaka, ka tahs fints un tuhkojch d'shwibas, masas un leelas, katra fawa Deewa un raditaja gohdbu parahdidama, gan jo smalki un dauds smalki ne ka zilveks katra brihdi nomana, kahds gaiss jau ir, kur jau fausums waj mitrums ir eegrohji jees, bet wifas schihs d'shwibas us preefchu it ne ko nespeli paredseht. Ta nu ne zitadi jaspreech, kad ar prahta gaismu eet usluhkoht tohs daschadus wehrojumus gaiss buh schoht.

C. S.

Jayneklis un rohste.

1. Ak mibla rohste,
Ko feedi tu wehl schè?
Man sidi skumdini
Un asras birdini.

2. Kad es tew usskatu
Un tawu seedinu,
Tad finams preezajohs.
Bet ari behdajohs.
3. Ar' man bij rohsite
Kas tapat seedeja;
Bet ta wairs ne ir sche,
To zits man nonchma.
4. Us winas waidina
Bij skaista liliija
Un winas aqzinās
Tik mihib' fmaidijahs.
5. Tahs skaistahs luhpina
Es dauds reis skuhpstiju,
Un winas rohginas
Man' turej' apkamptu.
6. To nu zits nonchma,
No firds man istahwa!
Das manim fabp ajs ween
Un mohza naft' un deen.
7. Ne kas man dseedeht war,
Ne kas man lihgsmu dar;
Scheit us fchihs pasaules
Man janibkst firds fahpes. J. B. E. W.

Atbilda.

K. J. no Kursemes augstgala. Man Zums ja-atbild, ka newaru newenu rakstu uktēm, kur eesubitojs man ne-uisdord sawu wahrdi. Iabfu wahrdi stan kotti beddig. Bet par visu augstiem tā newaresteet mis foreen, jo tur nestrubki art draudishu, kurās deewabijaschana un kritisas dñihwochanas jauktumi bagatigi veemahjo. Usohoedet tavebz fakdrift, kas ta par draudsi ir, kur tie valainuvi tā ir ablejusches un wīcas i gabjušdas ganeu ūmeideenas irohga trohfsāds tā nika waditas, kā Juhs to ukrakteet? Latv. aw. apgabdatajs.

Naudas tirgus,

		Zelgawā, 29. April 1874.	usprāf. foobl.
5%	walsts-aileenefchana billetes ar winnest. I. aileen.	169	167
"	" II. aileen.	166	164
5%	walstsbankas-billetes.	100	99
4%	Wids. fandribis, usfalamas.	98	97
"	ne-ufsal.	99	98
4½%	" Kurs. fandribis. usfalamas.	98	97
5%	ne-ufsal.	97	98
Rihgas-Dinab.	delszeta atzijas us 125 rub.	138	137
5%	Rihg.-Dinab. obligazijas us 100 rub.	93	92
5%	Rihg.-Zelgaw.	100	113

**Labiwas un pretshu tirgus Zelgawā, 29. April, Rihgā,
27. April, un Leepajā, 20. April 1874. g.****Makfaja par:****Zelgawā. Rihgā. Leepajā.**

1/8 tschetw.	(1 puhr) rudsu	2 r. 60 f.	2 r. 80 f.
1/8 "	(1 ") kveeschu	3 " 75 "	4 " 50 "
1/8 "	(1 ") meeschu	2 " 20 "	2 " 20 "
1/8 "	(1 ") ausu	1 " 50 "	1 " 30 "
1/8 "	(1 ") sīrau	3 " 10 "	3 " — "
1/8 "	(1 ") ruyju rudsu miltu . .	2 " 15 "	2 " 60 "
1/8 "	(1 ") bīdeletu	3 " 75 "	4 " — "
1/8 "	(1 ") kveeschu miltu . .	5 " — "	5 " — "
1/8 "	(1 ") meeschu putraimū . .	2 " 75 "	3 " 85 "
1/8 "	(1 ") kartofelu	— " 75 "	1 " — "
10 pudu (1 birkawu) feena	4 r. 50 f.	4 r. 50 f.	3 r. — f.
1/2 "	(20 mahrz.) kveestra	5 " 80 "	6 " — "
1/2 "	(20 ") dīselēs	1 " 10 "	1 " 15 "
1/2 "	(20 ") tabakas	1 " 80 "	1 " 25 "
1/2 "	(20 ") fakli tu apīau . .	6 " — "	— " — "
1/2 "	(20 ") krohna linu	2 " 20 "	2 " 20 "
1/2 "	(50 ") braka	1 " 10 "	1 " 10 "
1 mužu linu fehku	10 " — "	9 " — "	7 " — "
1 "	falku	16 " — "	17 " — "
10 vudu farfanās fabls	7 " — "	6 " 75 "	6 " 50 "
10 "	balta ruyjas fabls	6 " 50 "	6 " 60 "
10 "	fmalkas fabls	6 " 50 "	6 " 50 "

Latv. Amīšu argabdatajs: J. W. Sakranowicz.

Sudinātchana s.

Wez- un Jaun-Saules pagasta waldschana (Alt- u. Neu-Rabden Gemeindeverwaltung) us granti 115. artikeli likum, var wisbabrigu karadeenestu, dora zaur scho finamu, ka scha pagasta fakstaschana liste par 1874. g. rekrustu lehieschau ir pagatamoja un līdz 30. April f. g. vee schihs pagasta waldschanas, debēt eestatshanas buks iſlīka.

Wez-Saulē, 17. April 1874.

(Nr. 178.) Pag. wez.: M. Pausche.

(S. W.) Pag. skribw.: R. Pohlmann.

13. Mai f. g. vee Krohna Benkawas pagasta waldschanos, cēlīch Benkawas meschakunga muischās, **200 mehri rudsu un 100 mehri meeschu**

ceļīch mafakabu dākabu wāratrafobishanā pabdrobti. Benkawas meschakunga muischā, 18. April 1874.

(Nr. 39.) Pag. wez.: Friz Birnemann f.f. 2 (S. W.) Pag. skribw.: A. Seidenberg.

No Remtes-Weefabtu pagasta waldschanas un pagasta teefas toby wīcas vilfebu un pagasta polizejās zaur scho lubgtas, fawus rastus pēc schibm waldschananā ne wāris kā līdzschim us Saldū, bet no 23. Aprila f. g. us līpes muischās pastes stanziju laisti.

Rempte, 23. April 1874.

(Nr. 89.) Pag. wez.: Karl Buttevījs.

(S. W.) Pag. skribw.: Ed. Stohre.

No Rundahles pagasta teefas teek zaun scho wijs parabdu prāstaiji un parabdu zehmeji ta pēc Rundahles pagasta peederiga nomirusha kalpa Zura Sabak, uafazināti, feschu nedelu laikā, tas ir līdz 7. Jūni 1874. g. vee schihs pagasta teefas redzoties, jo weblakus pēmestas parabdu prāstshanas nelikus klausītas, bet parabdu fiekpeji veez likuma tīls strāpeti.

Rundahles teef. namā, 23. April 1874.

(Nr. 102.) Preelfschēbd.: J. Schwieberg.

(S. W.) Teef. skribw.: Jean Strauting.

No Krohna Abbawasmischas pagasti magastas tīls us augstakas teefas atvelešchanu Kr. Objolmischas (Ekendorf) teefas nomā, vee Lutuma, 15. Mai 1874. g. wāratfobishanā ūmits (100) mehri rublu un dīvi ūmits (200) mehri meeschu masatās dolas pabdrobti. 3 Kr. Objolmischas teef. nomā, 16. April 1874.

(S. W.) Pag. wez.: O. Schulz.
Pag. skribw.: Grūtobohs.

No Wez- un Jaun-Saules pagasta teefas (Alt- u. Neu-Rabden Gemeindegericht) toby žaur scho wijs parabdu ūmits un parabdu prāstaiji ta nomirusha, vee schi pagasta peederiga fainmeela teiba Zahn Laweneekow no Laweneek mahjabu uafazināti, fawus parabdu, kā arī prāstshanas līdz 20. Jūni f. g., kura deena var to veinojo peedobshanas termīnu nolīsta, pēc schihs pagasta teefas veenēt. Weblakas parabdu prāstshanas netiks wāris klausītas un ar parabdu fiekpejiem veez likuma tīls darbības.

Wez-Saulē, 20. April 1874.
(Nr. 120.) Preelfschēbd.: J. Kundschēn.
Skribw.: R. Pohlmann.

Wez- un Jaun-Saules pagasta teefas (Alt- u. Neu-Rabden Gemeindegericht) usafazina wīfus tobs, kam jebkabdas parabdu prāstshanas jeb mantoschana no tābs atstātas mantības ta schi gadā nomirusha, vee Rihgas peederiga fainmeela Benjamin Obblat buhru, jeb tas wijsam parabdu ir valfuschi, lai tee pāschi wijs-weblakais līdz tam no schihs teefas nolītam iſlebshanas termīnam, 19. Jūni 1874. g., schi veemeldabs, fawus prāstshanas un mantoschanas rekti veerabda un atkal parabdu nomaska, ar to pekfobdinashanu, ta veez schi termīna newens parabdu prāstaijs un mantineeki wāris netiks klausīti, bet tee parabdu fiekpeji tīls veez likuma strāpeti.

Wez-Saulē, 19. April 1874.
(Nr. 118.) Preelfschēbd.: J. Kundschēn.
Teef. skribw.: R. Pohlmann.

Tūfumā
tīls 6. Mai 1874. gādā
weens diwidēenu
Iohpu un ūrgu tirgus
noturētis.

Studinaſchana.

Leel-Swehtes pagasta waldischana uſaizina wiſus tohs, kuri magafinas lehts buhvt preefch Leel-Swehtes pagasta grībetu uñemt, ſcheit uſ to 11. Mai f. g. noliktu weenigo iſſobischanas terminu at-nablt un ſamas fehlischanas uſoht. klahtakas finas par to teiktu buhvt war katu deenu ſcheit preegasta waldischanas dabuht eſtatiht.

Greef mabjā, 19. April 1874. (Nr. 83.)
(S. W.) Pag. wez.: G. Weiland.

No Rundahles pagasta teefas teek zaur ſcho wiſparahdu präfataj un parahdu nebmei ta pec Rundahles pagasta veederiga nomitruſcha kafva Jahn Krewita uſaizinati, ſechu nedelu laikā, t. i. libds 7. Juni 1874. g. pec ſchibz pagasta teefas preedobties, jo wehlaku peenestas parahdu präfchanas nelkuhs klausitas, bet parahdu flehpeji uſez likuma tils strahpeti.

Rundahles teef. namā, 23. April 1874.
(Nr. 100.) Preefchfehd.: J. Schirberg.
(S. W.) Teef. ſkribw.: Jean Strauting.

No Rundahles pagasta teefas teek zaur ſcho tee parahdu präfataj un parahdu nebmei ta pec Rundahles pagasta veederiga nomitruſcha kafva Jure Krumbahofa uſaizinati, ſechu nedelu laikā, t. i. libds 7. Juni 1874. g. pec ſchibz pagasta teefas preedobties, jo wehlaku peenestas parahdu präfchanas nelkuhs klausitas, bet parahdu flehpeji uſez likuma strahpeti.

Rundahles teef. namā, 6. April 1874.
(Nr. 101.) Preefchfehd.: J. Schirberg.
(S. W.) Teef. ſkribw.: Jean Strauting.

Hahna Mehmeles pagasta waldischana, Baufkas aprikti, dara finamu, ka pec winas 7. Mai f. g.

200 mehri rūdſu

no magafinas klebts masakas dalkas uhtrupē tils pahrohti.
Hahna Mehmele, 14. April 1874.

(Nr. 33.) Pag. wez.: J. Wihlfne †††
Skribw.: M. Schimming.

!50 rubl. f. pateizibas algas!

tas dabu, kas pēpalibds, ka tāhs to nafti no 18. uſ 19. April f. g. Leel-Abguldes muſchā zaur eelaufcha-

- 1) gaſch ſchlimekaſrags, 7 gadi wez;
 - 2) dſeltenſ ſukſchaſrags, 5 gadi wez, labahs preefch-kaſhas nags biſchki eeplihſis;
 - 3) maſt, bruhni jaktorati, ar ahdū iſſuti;
 - 4) 2 pahri labu engliſchu ſhlu, weens pahriſ bij ar miſineem apkalts, oħris pahriſ alkaf tāpat melni ar dſelſi.
- Leel-Abguldes muſchās waldischana.

!3 rubli f. pateizibas algas!

tas dabu, kas par weenu 21. April f. g. nolliduſchhu baltbruhni raiju

putnusuni

ſklaids finas dohd klihves meschlunga muſchā jeb Zelgawā Līndes gaſtūſ.

Laipnigi lubdsu un par katu batki

10 rubl. f.

pateizibas algas apſohlu ſatram gohdigam pērabitajam, kas peerahdu ſagli, kas manus, ar to ſtempi I. D. apſihmetus, par Mifes upi plohtoda- mus valkuſ ir ſadſis.

Jakob Dombrowsky,
Rīga, blaum uhdenskunſtei.

Labu ſausu ſeenu

4 rubl. par birkawu war dabuht pīkt pec

G. J. Golz,
Zelgawā, pec eſerwahrtiem.

No zensures atwehlehts. Rīga, 29. April 1874.

Pret

ſkahdi zaur fruſu

apdrohſchina

labibu, linus, kartofelus un wiſadas dahrſa ſaknes, leelās un maſās druwaſ.

Kreeewu kruſas - apdrohſchinas beedr.,
dibinata 1871. gadā,

un iſdohd wiſas klahtakas waijadſigas finas par to zaur ſawu general-agentu preefch latweefchu Widſemi un Kurſemi

Danl. Minus,

Rīga, paſcha namā, Wehwereiā pec linu ſwareem.

Arthur v. Magnus,
paſteelā Nr. 12.

Nunſchanas ſtundas:

Preefchpusdeenās no pulſt. 9 libds 11.
Pebzpusdeenās no pulſt. 4 libds 5.

Robert Breslau

tohp uſaizinatis libds 14. Mai f. g. ſawu parahdu nomalhafit un ſamas plehſhas un weſchhas ruſi iſſenit. Ja atraueſes, — tils augišā minetas leetas pahrohtas.

J. Pawehn. 2

Rundahles Leijneelu mahjus.

Alrauen pulſteni un aismirſtu naudas-maku ar pāvīraudu eekſhā war vret ſchibz ſludi-naschanas iſdohſchani atmaſlu tee ihpachneeli preti remi Zelgawā, leelājā eelā, pec

J. D. Prahla.

Gebraukſchanas weeta Leepajā pec jauna tīzus, preti galas ſlavneem, zītref ſtruppa, tagad ſchumacher l. namā, kur labu ehdeenu, gultas, kā arī ihpachas iſtabas preefch reiſnekeem un labu apdeeneſchānū pefohla

C. Querner.

Tai paſchā namā arī ſhmu bohdi eeriſtejis, kur wiſadas prezēs uſ galwoſchānū un par to leelako zenu pahrohodou. Uhdſu wiſus ſawus andeles draugus mani ar ſawahm apſtelefchanahm apmeleht.

A. Schumacher.

4 angleeſchu ſortes aitas
ir pīkt dabunamas Zelgawā, eſteelā Nr. 19.**Mafawas lohſes,**

beynuglahbſchanas namam var labu, ar to leelako winneſtu no 20,000 rubl. un 800 winneſti, kohyā ar 40,000 rubl. fudr. un

Pehterburas lohſes,

ar to leelako winneſtu no 21,000 rubl. un 1000 winneſti, kohyā ar 50,000 rubl. fudr., kuru wiſchdas-nai waijag drihsumā notiſt, ir par 1 rubl. 20 kap. gabala dabunamas pec

M. H. Löwenſteina,
Zelgawā, leelājā eelā Nr. 16.

Pahrdohſchana

Wezas, bet wehl labaš willaſ-kahrschinas maſchines, ar wehl it labeem kahrschneem, teek lehti pahrdohſtas, un teek no manim paſcha, ja pagehr, uſtelletas un uſrikteſtas, ka eet. Wehſtules ir jarakſia wahzu waloda pec

Franz Habelitz,

Krimmischau, Kōnigreich Sachſen.

Imperialmeeschus

kas aplam leelu raschu dohd, 20 libds 30 grandus, un tai treknakajā ſemi weldre nekriht, war preefch fehſlas dabuht par 3 rubl. fudr. mehru pec

Liccop & Co.

Zelgawā, leelājā eelā, pretim Latv. baſn.

Iehkabſtaſes vilſetā ir weens nams ar labahm eħkam, ar weenu akmina eħbegi un diwi leeleem abbotus, obaq un fahru-dahrjeem pret flaidru malſu no bibrōwas reħba pahrohdams.

E. Kramer.

Wiſas grahmatu bohdēs dabujamas:

Baltijas ſemkoħpejs

un wiſna ammats. Pebz Wahzu ſemmes-faiſmeed Ferdinand Breithaupt ſemkoħpiſas rakſteem latwiſ ſarakſiħis no G. Blumberg. Maſfa 75 kap.

Maſais ſaknu-dahrsneefs,

jeb: Derrig, padohni, kā wiſadas dahru ſaknu ſaknu ſeenu, ja koħbi, ſebħla, ja-audse un t. J. pr., pebz dauds gaddu iſſorħweschanas (ar mani aprissi un dabira kalenderi kabi), ſarakſti no E. Klewera. Maſfa 35 kap.

Aħbolu dahrsneefs,

jeb: Pilniga pamazisħčana wiſfaddus augliu dahru ſaknu audſinħa un koħpi. No J. G. Gibra. Maſfa 40 kap.

Biſchu grahmatina,

jeb: Joha pamazisħčana kā bittes Kurſemmé Bidsemme Jakob, ſarakſti no Dalbes mabżijs G. Kupper. Maſfa 20 kap.

Drukabs pec J. W. Steffenhagen un debla.

(E klaht peelikums: Baſnizas un ſkohlaſ ſinās.)